

مرام دموکراتیک خلق

وطن محبوب ما افغانستان، تاریخ کهن، سنن پرافتخار، نیروی انسانی و ثروتهای طبیعی فراوان دارد.

افغانستان طی قرن ۱۹ و چندین دهه یک کشور مستعمره - نیمه مستعمره و تا کنون یک کشور دارای نظام اجتماعی - اقتصادی فیودالی میباشد.

ملت ستمدیده این کشور، سخت ترین و جابرانه ترین نوع استبداد و استثمار، جهل و فقر را زیر چنگال فیودالهای حاکم محلی و مهاجمین استعمارگر بریتانیا متحمل شده اند.

قیام ملی (۱۹۱۹ ع) خلقهای افغانستان که با اشتراک تمام طبقات زحمتکش مردم صورت گرفت بتسلط مستقیم استعمار کهن پایان داد و یکی از حلقه های زنجیر امپریالیسم بین المللی را درین گوشه جهان قبل از هر کشور دیگر آسیایی در هم شکست.

از آن تاریخ تا حال چهل و هفت سال میگذرد. طی این مدت، طبقات خلقهای محروم کشور و مبارزان ملی ما، مشروطه خواهان و آزادی خواهان، برای طرد نظام فیودالی (ملوک الطوایفی)، رد استبداد و ارتجاع داخلی، ریشه کن ساختن استعمار و امپریالیسم مجاهدات دلیرانه نمودند که بکمال تأسف بنابر نبودن شرایط مساعد ملی و بین المللی موقتاً مواجه بشکستهای رقت بار گردیدند و قدرت فیودالهای فرمانروای محلی (طبقه حاکمه) و محافل حاکمه آن همچنان پا بر جا ماند و تضاد اساسی بین دهقانان و فیودالها، تضاد بین خلقهای کشور و امپریالیسم را شدت بخشید.

تاریخ، رسالت حل این تضادهای اساسی را بعهده نیروهای مترقی و وطنپرست با تحقق مرام دموکراتیک خلق گذاشته است.

شرایط بین المللی و ملی:

مضمون عمده دوران معاصر محور مبارزه طبقاتی و در مقیاس جهانی همان مبارزه سوسیالیسم جهانی و امپریالیسم جهانی میباشد که با انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتبر آغاز گردیده است.

در اثر این مبارزه دو سیستم جهانی، نهضت زحمتکشان در کشورهای سرمایه داری رو با استحکام میروند و جنبشهای آزادی بخش ملی ملل آسا و افریقا و امریکای لاتین توسعه می یابند.

بعد از جنگ جهانی دوم جریان عظیم و نیرومند جنبشهای آزادیبخش ملی سیستم استعماری امپریالیسم را در هم پیچید و بیش از پنجاه و سه کشور مستقل جدیداً با برصه وجود گذاشت که بسیاری از آنها بشمول افغانستان در یک صف به تشکیل دولتهای ملی و اتخاذ سیاست بیطرفی برای احراز استقلال اقتصادی و استحکام سیاسی خود درگوشش اند.

تغییر در تناسب قوای بین المللی بنفع صلح، دموکراسی، استقلال ملی و ترقی اجتماعی و ضعف امپریالیسم بملل ممالک آزاد شده امکان وسیع داده تا حیات ملی خود را تجدید کنند، به استقلال اقتصادی نایل آیند و از طریق ایجاد دولت دموکراسی ملی و اتخاذ راه رشد غیر سرمایه داری تسلط امپریالیسم را ریشه کن سازند و نظامات و بقایای فیودالیسم را طرد کنند و پا بمرحله نوین تکامل اجتماعی بگذارند.

جریان تکامل ملل کشورهای جدیدالتشکیل آسیایی و افریقایی مبین این حقیقت است که هم اکنون بعضی از این کشورها (مصر، الجزایر، گینی، مالی، برما و غیره) سوسیالیسم را به عنوان یک سیستم سرمشق مأخذ قرار داده اند و بر اساس راه رشد غیرسرمایه داری و ایجاد شکلی از دولت دموکراسی ملی در یکدوره کوتاه آزادی نتایج درخشانی از لحاظ ارتقای سطح حیات خلقها و رفاه و ترقی اجتماعی بدست آورده اند.

مؤثر اینکه با توجه بوضع مسایل بین المللی و توسعه روز افزون سیاست همزیستی مسالمت آمیز و جلوگیری از جنگ ذروی و برتری نیروهای صلح و سیستم های مترقی و نوین جهانی، بررسی اوضاع جهان نشان میدهد که جریانات بین المللی کاملاً بنفع حلقهای محروم ملل کشور های آسیایی، افریقایی و امریکای لاتین تغییر کرده و بخصوص برای خلقهای ملت ستمدیده افغانستان امکانات واقعی آزادی از قید ارتجاع فیودالی و نفوذ عوامل استعماری و امپریالیسم را بوجود آورده است.

این وضع مساعد از نظر ملی خاصاً بعد از لویه جرگه (۱۳۳۴ ه) که باراده خلقهای افغانستان بوجود آمد باعث تغییرات نسبی در حیات سیاسی و اقتصادی کشور گردید.

در اثر فیصله لویه جرگه، مبارزات مسالمت آمیز خلقهای افغانستان بالنسبه در یک مرحله جدید از روابط بین المللی وارد شد و مشی سیاست خارجی کشور (در صفحه ۲)

شماره ۱ و ۲ - دوشنبه ۲۲ حمل ۱۳۴۵ ه - ۱۱ اپریل ۱۹۶۶ ع

د افغانستان د ستمدیده خلکو د اوږدو
رنخونو په خاطر

د خلک دموکراتیک مرام

زمونږ گران افغانستان، لرغونی تاریخ، له ویاړه ډک دودونه او زیات انسانی قوتونه او طبیعي ثروتونه لری.

افغانستان د نولسمی پیری په ټوله موده او د شلمی پیری په څو لسو کلونو کی یومستعمره - نیمه مستعمره هیواد و او تر اوسه پوری اقتصادی - اجتماعی فیودالی نظام لری.

د دی هیواد ستمدیده ملت د محلی حاکمو فیودالانو او برتانوی یرغلگرو استعمارچیانو تر منگلو لاندی د فقر، ناپوهی، استثمار او استبداد ډیر سخت او جابرانه ډول گالی دی.

د افغانستان د خلکو د (۱۹۱۹ ع) کال ملی قیام چه د ټولو زیار ایستونکو طبقو په گډون مینځ ته راغی د زاره استعمار مستقیم تسلط ته یی خاتمه ورکړه او د نری په دی گوټ کښی یی تر ټولو آسیایی هیوادو رومبی د بین المللی امپریالیسم د زنجیر یوه کری ماته کړه.

له هغه نیټی تر اوسه پوری ۴۷ کاله تیر شول. په دی موده کښی د هیواد د محرومو خلکو طبقاتو، ملی مبارزینو، مشروطه خواهانو او آزادی غوښتونکو د فیودالی (ملوک الطوایفی) نظام د ورکولو، د داخلی ارتجاع او استبداد د له منځه وړلو او د استعمار او امپریالیسم د ریښو د ایستلو لپاره په زورورتیا مجاهدی کړی دی.

خو له بده مرغه د ملی او بین المللی مساعدو شرایطو د نشتوالی له امله موقتاً له غمجنو ناکامیو سره مخامخ شول او د فرمانروا فیودالانو (حاکمی طبقی) او د هغو د حاکمه محافلو قدرت هماسی په خپل حال پاتی شو چه پدی توگه د بزگرانو او فیودالانو او امپریالیسم ترمنځ اساسی تضادونو لا شدت وموند.

تاریخ د دغو اساسی تضادونو د حل رسالت د خلکو د دموکراتیک مرام په تحقق سره د مترقی قوتونو او وطن پالونکو په غاړه ایښی دی.

بین المللی او ملی شرایط:

د اوسنی عصر مهم مضمون او په جهانی سویه د طبقاتی مبارزی محور د جهانی سوسیالیسم او جهانی امپریالیسم ترمنځ مبارزه ده چه د اکتوبر په ستر سوسیالیستی انقلاب شروع شوی ده.

د دغو دوو جهانی سیستمونو د مبارزی له امله په سرمایه داری هیوادونو کښی د زیارایستونکو نهضتونه استحکام مومی او د آسیا، افریقا او لاتینی امریکی د آزادی غوښتلو جنبشونه پراخیږی.

تر دوهمی جهانی جگری وروسته د ملی خپلواکی غوښتلو ستر او غښتلی جریان د جهانی امپریالیسم استعماری سیستم سره ونښت او له (۵۳) څخه زیات نوی خپلواک هیوادونه منځ ته راغلل چه د افغانستان په گډون اکثره دغه هیوادونه د ملی دولتونو په تشکیل او د بی طرفی د سیاست په غوره کولو سره د اقتصادی خپلواکی د حصول او سیاسی آزادی د ټینگولو د پاره په یوه صف کښی کوښښ کوی.

د سولی، دموکراسی، ملی استقلال او اجتماعی پرمختگ په گټه د بین المللی قواو د تناسب بدلون او د امپریالیسم ضعف د آزادشویو هیوادونو ملتو ته یوه داسی پراخه زمینه برابر وی چه خپل ملی ژوند نوی کړی، اقتصادی خپلواکی په لاس راوړی او د ملی دموکراسی دولت په ایجاد او د غیرسرمایه داری د ودی له لاری (پاتی په دوهم مخ کښی)

(د لومړی مخ پاتی)

(بقیه صفحه ۱)

د (خلک) دموکراتیک...

مرام دموکراتیک ...

د امپریالیزم تسلط له منځه یوسی، د فیوډالیزم نظامونه او بقایا محو کاندې او د اجتماعي تکامل په یوه نوی مرحله کښی قدم کیردی.

د آسیایي او افریقایي نوو تشکیل شویو هیوادو د تکامل جریان دا حقیقت څرگندوی چه همدا اوس ځینو دغو هیوادو (مصر، الجزایر، کینی، مالی، برما او نورو) سوسیالیستی سیستم د سرمشق په حیث خپل ماخذ گڼلی دی او د خپلواکي په یوی لنډی موده کښی یی د یو ډول ملی دموکراسی دولت جوړولو او د غیر سرمایه داری لاری پر اساس د خلکو د هوساینی او د ژوند د سطحی د لوړتیا او اجتماعي ترقی به لحاظ روښانه نتیجی په لاس راوړی دی.

لنډه دا چه د بین المللی مساعدو شرایطو او په روغه سره د گډ ژوند د سیاست پراختیا، د نړوی جنگ د مخنیوی لپاره فعالیت، د سولی بقواو فوق او دجهان د نوو مترقی سیستمونو په نظر کښی نیولو سره، د نړی د اوضاعو څیرنه دا څرگندوی چه بین المللی جریاناتو په بشپړه توگه د آسیا، افریقا او لاتینی امریکا د هیوادو د محرومو خلکو په گټه تغییر خورلی دی او په خاص ډول د افغانستان د ملت د ستمدیده خلکو لپاره په واقعی ډول دا امکانات برابروی چه د فیوډالی ارتجاع له قید او د امپریالیزم او استعمار د عواملو له تاثیر او نفوذ څخه ځان آزاد کړی.

په ملی لحاظ دغسی مساعدی وضعی په تیره بیا د ۱۳۳۴ کال له لویي جرگی وروسته چه د افغانستان د خلکو په اراده منځ ته راغله، د مملکت په سیاسی او اقتصادي ژوند کښی یی یو نسبی تغییر راووست.

د لویي جرگی د فیصلی په اثر د افغانستان د خلکو مسالمت غوښتونکو مبارزو نسبتاً د بین المللی روابطو په یوه لویه مرحله کښی ځای ونیو او د هیواد د باندنی د سیاست خط مشی د بیطرفی او سولی غوښتنلو، په روغه سره گډ ژوند له سیاست څخه پیروی د نوی او زاره استعمار او امپریالیزم سره ضدیت او په نظامی بلاکونو کښی د نه گډون په اساس د افغانستان د خلکو له خوا د هغوی د تاریخی غوښتنو او هیلو سره سم تالیید او منل شو.

دافغانستان دغه نوی تگلاره د دی سبب شوه چه د نړی د سوله غوښتونکو هیوادو بی غرضه او متساوی الحقوقه تعاون او مرستی جلب شی او د دولتی سکتور د تقوی، د اقتصادي خپلواکي د تأمین او انکشافی پلانونو په اساس د هیواد بشری قوتوته او طبیعی ثروتونه په کار ولویري او د غیرسرمایه داری د ودی او ملی دموکراسی حکومت د ایجاد له پاره لازم شرایط او امکانات منځ ته راوړی.

د تولیدی قواوو د پڅی ودی او د افغانستان د خلکو د تریخ ژوند چه په فقر، ناپوهی او ناروغی کښی لاس او پښی وهی ستر علتونه هماغه د فیوډالی طبقی، د لویو محتکرو او کمپرادور سوداگرو او فاسدو بوروکراتانو قشرونه او بین المللی امپریالیستی انحصاراتو نمایندگیو اقتصادی، ساسیاسی تسلط دی چه د هغوی طبقاتی گټی د افغانستان د خلکو له ښیگنو سره تضاد لری.

د دی اسای تضاد حل دی چه په اوسنی مرحله کښی د افغانستان د عمومی او ملی دموکراتیک نهضت ستر مضمون تشکیلوی.

د یوه ستراتیژیک هدف په توگه او د دی اساسی تضاد د حل په حیث د ملی دموکراسی حکومت جوړول د افغانستان ملت ته چه په اقتصادی لحاظ وروسته پاتی دی یوه پراخه ځلانده دورنما پراښوی.

د افغانستان د ملی دموکراسی حکومت سیاسی بنسټ به له یوی ملی متحدی جبهی څخه متشکل وی چه په هغی کښی ټول دموکراتیک ترقی غوښتونکی او و وطنپرست قوتونه یعنی کارگران، دهقانان، مترقی منورین، کاسبان، کوچنی بورژوازی (کوچنی او متوسط مالکین) او ملی بورژوازی (ملی سرمایه داران) گډون لری چه د ملی استقلال، په اجتماعي ژوند کښی د دموکراسی د تعمیم او د فیوډالیزم او امپریالیزم په ضد دموکراتیک نهضت د سرته رسولو په لار کښی ملی او دموکراتیکه مجاهده کوی.

د خلق جریده لاندنی دیموکراتیک مرام چه د ملی او بین المللی شرایطو د علمی تحلیل پر اساس تنظیم شوی او د افغانستان د زیار ایستونکونو خلکو (د هیواد په سلو کښی له ۹۵ څخه زیات نفوس) یعنی د کارگرانو د طبقی، بزگرانو او مترقی منورینو د ارمانونو مظهر دی، هغوی ته وړاندی او د تحقق په لاره کښی یی مبارزه کوی.

اول: سیاسی چاری

هغه اساسی مسأله چه په دی تاریخی مرحله کښی د افغانستان خلک ورسره مخامخ دی او د هغه حل د دوی فقر او وروسته پاتی والی چه له پرله پسې پیړیو راهیسی یی د دوی لمن نیولی ده پای ته رسوی عبارت ده:

د فیوډالی نظام له الغا او د امپریالیزم د پراختیا او نفوذ مخنیوی چه په لاندی ډول د ملی دموکراسی په ایجاد تحقق موندلای شی:

پاتی په دریم مخ کښی

بر مبنای سیاست بیطرفی و صلحواهی و پیروی از سیاست همزیستی مسالمت آمیز و ضدیت استعمار کهنه و نو و امپریالیزم و عدم الحاق در بلوکهای نظامی مورد قبول و تأیید مردم افغانستان طبق خواسته های تاریخی آنها قرار گرفت.

این خط مشی جدید افغانستان موجب آن گردید تا تعاون و کمکهای بیغرضانه و متساوی الحقوق کشورهای صلحدوست جلب شود و بکار انداختن نیروهای بشری و ثروتهای طبیعی مملکت مطابق پلانهای انکشافی و تقویه سکتور دولتی و تأمین استقلال اقتصادی آغاز گردد و امکانات و شرایط لازم را برای ایجاد حکومت دموکراسی ملی و راه رشد غیر سرمایه داری در افغانستان تدارک بیند. علل عمده کندی رشد قوای تولیدی و اوضاع رفتبار خلقهای افغانستان که در فقر، جهل، و مرض دست و پا میزنند همانا تسلط اقتصادی و سیاسی طبقه فیوډال، قشرهای تجار بزرگ محتکر و کمپرادور، بوروکراتهای فاسد و نمایندگی های انحصارات امپریالیستی بین المللیست که منافع طبقاتی آنها با مصالح توده های خلق افغانستان در تضاد اند.

حل این تضاد اساسیست که مرحله موجود محتوی عمده جنبش دموکراتیک عمومی و ملی افغانستان را تشکیل میدهد.

ایجاد حکومت دموکراسی ملی بحیث یک هدف استراتژییک و بحیث یک سلاح حل این تضاد اساسی دورنمای درخشان و وسیع را در برابر ملت افغانستان که از لحاظ اقتصادی عقب مانده است افتتاح می نماید.

پایه اساسی حکومت دموکراسی ملی افغانستان متشکل خواهد بود از جبهه متحد ملی عموم خلقهای ترقی خواه دموکراتیک و وطنپرست یعنی کارگران، دهقانان، منورین مترقی، اهل حرفه، خرده بورژوازی (مالکین خرد و متوسط) و بورژوازی ملی (سرمایه دار ملی) که در راه استقلال کلی، تعمیم دموکراسی در حیات اجتماعی و بپایان رساندن جنبش دموکراتیک ضد امپریالیستی و ضد فیوډالی مجاهده ملی و دموکراتیک مینمایند.

جریده خلق مرام دموکراتیک ذیل را که باساس تحلیل علمی شرایط ملی و بین المللی تنظیم شده، و مظهر آرمانهای خلق زحمتکش افغانستان (بیش از ۹۵ فیصد نفوس مملکت) یعنی طبقه کارگران و دهقانان و منورین مترقیست به پیشگاه شان تقدیم مینماید و در راه تحقق آن مبارزه میکند.

اول: امور سیاسی

مسأله اساسی ایکه درین مرحله تاریخی خلقهای افغانستان بآن مواجه اند و حل آن بفرق و عقب ماندگی که قرون متوالی دامنگیر آنهاست پایان مبخشد همانا الغای نظام فیوډالی و جلوگیری از بسط و نفوذ امپریالیزم است که با ایجاد دموکراسی ملی بصورت ذیل تحقق می یابد.

۱ - دفاع از تمامیت ارضی و استقلال سیاسی افغانستان و تأمین استقلال اقتصادی و حاکمیت کلی کشور عظیمترین وظیفه ملی و دموکراتیک خلق بشمار میرود.

۲ - متمرکز ساختن تمام قوای دولتی در دست خلق.

استحکام حاکمیت خلق بشکل ایجاد یک حکومت دموکراسی ملی.

حکومت دموکراسی ملی از نظر ماهیت طبقاتی و ملی خود بر جمیع قدرتهای ترقیخواه دموکراتیک و ملی جامعه یعنی کارگران، دهقانان، منورین مترقی، اهل حرفه، مالکان خرد و متوسط شهری و دهاتی با اتحاد سرمایه داران ملی (بحیث یک جبهه متحد ملی) متکی بوده و منافع اساسی خلقها را حراست و تأمین میکند.

۳ - در دموکراسی ملی عالیترین مقام قانونگذاری و مظهر اراده خلقها، شوری است که نمایندگان تمام طبقات خلق افغانستان از طرف خودشان بر اساس انتخابات آزاد، سری، مستقیم، متساوی و عمومی بدون مداخله آشکار و مخفی و تهدید و تطمیع انتخاب میگردند.

هیأت حکومت در دموکراسی ملی از طرف شوری ایجاد گردیده و از اعمال آن دقیقانه نظارت میکند.

۴ - برای تأمین استقلال قوه قضاییه و تنظیم امور قضایی و محاکماتی بر مبنای اصول دموکراتیک، بخاطر مصئونیت و آزادی خلقهای کشور مجاهده صورت میگیرد.

۵ - استقرار دموکراسی ملی در شرایط امکان پذیر است که خلقها از آزادیهای دموکراتیک وسیع سیاسی و مدنی برخوردار باشند:

آزادی فکر و عقیده، بیان، قلم و مطبوعات، اجتماعات، تشکیل احزاب سیاسی، اتحادیه ها، اعتصابات، تظاهرات، مسافرت، انتخاب شغل و کار و مصونیتهای فردی، مسکن، مخابرات و حق دفاع در محاکم، حق انتخاب کردن برای افراد مملکت که سن ۱۸ سال را تکمیل کرده باشند، حق انتخاب شدن در تمام موسسات دموکراتیک (از جرگه های قریه گرفته تا شوری)، مساوات در مقابل قانون و محاکم و اشتغال به مشاغل دولتی.

(بقیه در صفحه ۳)

(دوهم مخ پاتی)

(بقیه صفحه ۲)

د (خلک) دموکراتیک...

۱- د افغانستان له ځمکنی تمامیت او سیاسی استقلال څخه دفاع او د هیواد اقتصادی خپلواکی او د ملی حاکمیت تأمین د خلکو دموکراتیکه او ملی خورا ستره وظیفه گڼله کیږی.

۲- د خلکو په لاس کښی د ټولو دولتی قواو متمرکز کول.

د خلکو د حاکمیت استحکام د یوه ملی دموکراسی حکومت د ایجاد په شکل. ملی دموکراسی حکومت د خپل طبقاتی او ملی ماهیت له مخی د ټولنی پر ټولو ملی دموکراتیکو، ترقی غوښتونکو قدرتونو یعنی کارگرانو، دهقانانو، مترقی منورینو، کاسبانو، ښاری او کلیوالی کوچنیو او متوسط مالیکنو او ملی سرمایه دارانو په اتحاد (د یوی ملی متحدی جبهه په توگه) متکی دی او د خلکو اساسی گټی ساتی او تأمینوی یی.

۳- په ملی دموکراسی کښی د قانون جوړولو تر ټولو لوړ مقام د خلکو د ارادی مظهر شوری ده چه په هغی کښی د افغانستان د خلکو د ټولو طبقو نمایندگان د آزادو، پټو، مستقیمو، متساوی او عمومی انتخاباتو پر اساس بی له هر ډول پټی او ښکاره مداخلی، تهدید او تطمیع څخه انتخابیږی.

په ملی دموکراسی کښی د حکومت هیأت د شوری له خوا منځ ته راخی او د هغه له اعمالو څخه په دقیقه توگه نظارت کوی.

۴- د هیواد د خلکو د آزادی او مصونیت له پاره د دموکراتیکو اصولو پر اساس د قضایی قوی د استقلال د تأمین او د قضایی او محاکماتی چارو د تنظیم له پاره مجاهده کیږی.

۵- د ملی دموکراسی استقرار په هغو شرایطو کښی امکان لری چه خلک د لاندنیو پراخو دموکراتیکو سیاسی او مدنی آزادیو څخه برخورداره وی: د فکر، عقیدی، اعتصابونو، مظاهرو او مسافروتنو آزادی، د کار او شغل انتخاب، د خای او مخابراتو فردی مصونیت او په محکمو کښی د دفاع حق، د هیواد د هغو وگرو له پاره چه عمر یی ۱۸ کاله وی د انتخابولو حق او په ټولو دموکراتیکو مؤسساتو کښی (د کلیو له جرگو څخه نیولی تر شوری پور) د انتخابیدلو حق، د قانون، محکمو او نورو دولتی شغلونو په برخه کی مساوات.

د افرادو د ټولو دموکراتیکو سیاسی او مدنی حقوقو او آزادیو څخه بی له کوم نژادی، قومی، منطوقی، مذهبی، جنس (نر او ښخی) سواد، شغل او شتمنی له تبعیض څخه د یوی مبرمی وظیفی په حی په جدی توگه دفاع کیږی.

۶- د ملی مسالی د علمی درک په نظر کښی نیولو سره، افغانستان یو داسی هیواد دی چه د زیار ایستونکو خلکو او قومونو هغه چه ملی بیل بیل کلتورونه لری ترکیب شوی چه په گډه یی د پرله پسو پیړیو په موده کښی زموږ هیواد تشکیل کړی او پکښی اوسیدلی دی او د گډ ژوند په ترڅ کښی په متحد ډول د مشترکو دردونو په احساس د استعمار او فیوډالیزم په ضد مبارزی پر مخ بیولی دی خو د فیوډالی ناوری اداری او امپریالیستی سیاستونو او د تبعیض او محرومیتونو د موجودیت په نتیجه کښی د افغانستان ټول خلک نه یوازی له خپلو حقوقو او آزادیو څخه محروم شوی دی بلکه دغه ټول ارتجاعی سیاستونه د خلکو د ملی اتحاد او د ټولنی د ترقی په لاره کښی د ستر مانع په حیث دریدلی دی. نو د افغانستان د ټولو زیار ایستونکو ولسونو اتحاد او یووالی د محرومو طبقو د گټو د تأمین په اساس د ورورگلو او مساوات د اصل له مخی د هرډول ملی ستم او قومی تفوق غوښتنی لکه نژادی، قبیلوی، منطوقی او محلی تمایلات چه ملی نفاق منځ ته راوی په ضد ټول اړخیزه مجادله د دموکراسی حکومت او د خلکو دموکراتیکه مترقی او ملی وظیف گڼله کیږی.

۷- د افغانستان د خلکو ترمنځ د واقعی او عملی ملی یووالی د استحکام په منظور هڅه کیږی چه د دموکراسی د اوصولو په اساس د قانونی لارو څخه د هیواد پر اساسی تشکیلاتو باندی د اقتصادی، ژبنی او فرهنگی روابطو له لحاظه یو نوی نظر وشی او د هیواد د محلی جرگو او تشکیلاتو واحدونو ته دی چه د دموکراتیکو انتخاباتو په اثر منځ ته راغلی وی پراخ صلاحیت او واک ورکړ شی او د افغانستان د ژبو د مسالی د حل لپاره دی د دموکراتیکو اصولو پر مبنا لازم اقدامات وشی.

۸- د برتانیی امپریالیستی یرغلگرو په (۱۸۹۳ ع) کال کښی د دیورند استعماری تش په نامه کرښه د افغانستان پر سیاسی قلمرو باندی د دغه خای د خلکو د ارادی په خلاف تحمیل او په نتیجه کښی یی د دی هیواد د خاوری یوه برخه ور څخه جلا کړه، له هغی نیټی تر اوسه پوری د پښتونستان د خلکو د استعمار او امپریالیزم په ضد ملی جنبشونه په مدام او پر له پسو ډول جریان لری، د افغانستان د خلکو ترقی غوښتونکی دموکراتیک قوتونه «د ملتونو د سرنوشت ټاکلو د حق» د اصل له مخی د پښتونستان د خلکو د جنبشونو ملاتړ کوی.

۹- د خلکو دموکراتیک قوتونه د بین المللی مناسباتو په ساحه کښی له لاندینی خارجی سیاست څخه دفاع کوی:

- د یوه آزاد، فعال او سوله غوښتونکی خارجی سیاست تعقیب او د آزاد قضاوت په ملگرتیا د مثبتی بیطرفی د سیاست ملاتړ.

- د جهانی سولی څخه دفاع او په روغه سره د گډ ژوند د سیاست طرفداری.

(پاتی په څلورم مخ کښی)

مرام دموکراتیک...

از تمام حقوق و آزادیهای دموکراتیک سیاسی و مدنی افراد منحصیث وظیفه میرم بدون تبعیض اعم از نظر جنس (زن و مرد)، نژاد، قوم، منطقه، مذهب و عقیده، سواد، شغل و دارایی جدا دفاع میگردد.

۶- با در نظر گرفتن درک علمی مسأله ملی، افغانستان مملکتیست مرکب از خلقها و اقوام زحمتکش، دارای کلتورهای متنوع ملی که مشترکاً کشور را در طی قرون متمادی تشکیل داده و در آن زیسته اند و بصورت متحد با احساس دردهای مشترک مبارزات ضد فیوډالی و ضد استعماری را به پیش برده اند ولی در نتیجه سوء اداره فیوډالی و سیاست های امپریالیستی و موجودیت محرومیتها و تبعیض نه تنها همه خلق افغانستان از حقوق و آزادیهای شان محروم شده اند بلکه این همه سیاست های ارتجاعی مانع بزرگی در راه تکامل اتحاد ملی خلقها و ترقی جامعه بوجود آورده است. لذا مبارزه در راه اتحاد و همبستگی تمام اقوام زحمتکش افغانستان بر اساس تأمین منافع طبقات محروم و اصل مساوات برادرانه و مجادله همه جانبه علیه هرگونه ستم ملی اعم از تفوق طلبی قومی، نژادی، قبیلوی، منطوقی و تمایلات محلی که نفاق ملی را بار می آورد وظیفه ملی و مترقی حکومت دموکراسی ملی و دموکراتیک خلق بشمار میرود.

۷- بمنظور ایجاد و استحکام اتحاد واقعی و عملی بین خلقهای افغانستان سعی میگردد تا از طریق قانونی مطابق بااساسهای دموکراسی بر تشکیلات اساسی مملکت از لحاظ رابطه اقتصادی، لسانی و فرهنگی تجدید نظر شود و بجرگه های محلی و واحدهای تشکیلاتی کشور که بر اثر انتخابات دموکراتیک بمیان آمده باشند صلاحیت و اختیارات وسیع داده شود و برای حل مسأله زبانهای افغانستان بر مبنا اصول دموکراتیک اقدامات لازم بعمل آید.

۸- اشغالگران امپریالیست بریتانیا خط استعماری نام نهاد دیورند را در سال (۱۸۹۳ ع) بر قلمرو سیاسی افغانستان خلاف اراده خلقهای آن تحمیل کرد و در نتیجه یک قسمت ساحه مملکت را از پیکر آن جدا نمود. از آن تاریخ تا کنون جنبشهای ملی ضد استعماری و امپریالیستی خلقهای پښتونستان مستمر و مداوم جریان دارد. نیروهای ترقیخواه دموکراتیک خلق افغانستان به پیروی از اصل «حق تعیین سرنوشت ملل» از جنبش رهایی بخش خلقهای پښتونستان پشتیبانی میکنند.

۹- نیروهای دموکراتیک خلق در ساحه مناسبات بین المللی از سیاست خارجی ذیل دفاع میکنند:

- تعقیب سیاست خارجی مستقل و فعال صلحجویانه و تائید سیاست بیطرفی مثبت با قضاوت آزاد.

- دفاع از صلح جهانی و طرفداری از سیاست همزیستی مسالمت آمیز.

- استقرار روابط دوستانه با تمام ملل صلح دوست، محافل و ډول که اغراض سیاسی، اقتصادی و مقاصد استعماری نداشته باشند و در انکشاف اقتصادی تخنیک و فرهنگی افغانستان بر اساس تعاون و همکاری متساوی الحقوق کمک میکنند.

- تقویت و توسعه رابطه نزدیک و دوستانه با ممالک پیشرو و جریانات مترقی بین المللی که دافع صلح، استقلال ملی، دموکراسی، ترقی اجتماعی و ضد امپریالیزم میباشند و همچنان به آن ملل آسیایی، افریقایی و امریکای لاتین که در راه رسیدن باستقلال کامل ملی خود مبارزه میکنند.

- مجاهده در راه برقراری مناسبات سالم بین المللی و مخالفت در برابر کلیه بلوکهای تجاوزکارانه نظامی، اتحادیه های اقتصادی، تجارتي و سیاسی اسارت آور که اغراض استعماری داشته باشند.

- مجادله برای جلوگیری از جنگ جهانی، افشای بهنگام آن حرکات و اعمال ډول، محافل و ماجراجویان جنگ طلب که برای صلح خطر ایجاد میکنند و استقلال ملی سایر کشورها را تهدید و سلب می نمایند.

- تائید سازمان ملل متحد و طرفداری از خلع سلاح عام و تام تحت نظارت

کامل بین المللی.

- مبارزه علیه استعمار کهنه و نو و امپریالیزم و پشتیبانی از تمام جنبشهای

(بقیه در صفحه ۴)

آزادبخش ملی و مترقی جهان.

د (خلک) دموکراتیک...

مرام دموکراتیک...

دوم: امور اقتصادی

کشور ما دارای منابع فراوان طبیعی و قوای مستعد انسانی است که در صورت اتخاذ یک راه رشد مترقی با استفاده از این امکانات میتوان سربیا سطح حیات خلقها را از لحاظ تهیه و تأمین خوراک، پوشاک، مسکن، صحت و معارف بقدر کافی ارتقا بخشید. ولی چون افغانستان از لحاظ ساختمان اقتصادی - اجتماعی در تحت نظام فیودالیزم (ملوک الطوایفی) قرار دارد و در روابط تولیدی فیودالی و ماقبل آن بر جامعه ما مسلط میباشد، فیودالها، تجار بزرگ محترک و کمپرادور بوروکراتهای فاسد، تجار و کمپنی های انحصاری امپریالیستی که تأثیر قاطع در حیات سیاسی و اقتصادی ناتوان کشور دارند سطح حیات مادی و معنوی خلقهای مملکت را بوضع رقتباری عقب مانده نگهداشته، موانع بزرگی در راه رشد سریع قوای تولیدی و انکشاف اقتصادی ایجاد کرده اند که موجب استثمار بی رحمانه و ظلم بر توده های عظیم کارگران، دهقانان و سایر خلقهای زحمتکش گشته است.

بمنظور انکشاف اقتصادی و ترقی اجتماعی مملکت باید این وضع تغییر کند و در عوض روابط کهنه غیر عادلانه سیستم جدید اقتصاد ملی (مبنی بر روابط جدید و عادلانه) بر اساس منافع مولدین نعمات مادی جامعه یعنی توده های زحمتکش مردم استقرار یابد. بنابراین آنچه برای دورنمای تکامل مادی و معنوی خلقهای افغانستان اهمیت تاریخی و قاطع دارد تعقیب طریقی از رشد اقتصاددست که اعتلای سریع اقتصادیات و فرهنگ را تأمین نماید و افغانستان را بکشور صنعتی تبدیل کند و عقب ماندگیهای قرون متمادی آنرا با حد اکثر سرعت و آهنگ رشد در دوران زندگی یک نسل جبران کند.

باین منظور ضرور است که بعنوان وظیفه بزرگ ملی و بشری تمام نیروهای ترقیخواه دموکراتیک و وطنپرستان: طبقه کارگر، دهقان، اهل حرفه، منورین مترقی، مالکین خرد و متوسط باتحاد سرمایه داران ملی در یک جبهه متحد ملی حکومت دموکراسی ملی را تشکیل بدهند و بر اساس راه رشد غیر سرمایه داری سیاست اقتصادی آتی را در مورد دفاع و عمل قرار دهند:

۱- انکشاف سریع اقتصاد ملی طبق پلان دولتی و تحکیم و توسعه بیشتر سکتور دولتی، ساختمان مادی و فنی بنیاد دموکراسی ملی، انکشاف مستمر سیستم پلانگذاری دولتی و یک اداره مترقی اقتصاد ملی را ایجاد مینماید. وظیفه اساسی این اداره طبق پلان دولتی عبارت است از تنظیم تولید و مصرف طبق احتیاج مردم، کنترول و جلوگیری از مصارف بیمورد و غیر اقتصادی کلیه موسسات دولتی و خصوصی و اشخاص، استعمال مؤثر مواد، سامان وسایل تولیدی، تجهیز تمام نیروهای انسانی و استفاده صحیح از منابع مالی و ذخایر طبیعی کشور که دارایی عامه خلق بحساب میرود.

سکتور دولتی اقتصاد که خصوصیت مترقی و ضد فیودالی و ضد امپریالیستی و استثمار نو را حایز است سلاحیست برای تحکیم استقلال اقتصادی و پایگاهیست برای توسعه دموکراسی و ارتقاء سطح حیات مردم زحمتکش. در افغانستان که مناسبات و روابط کاپیتالیستی (سرمایه داری) در نطفه خود میباشند تحکیم و توسعه سکتور دولتی اقتصاد کاملاً برفع خلق بوده و از تعقیب راه رشد سرمایه داری که برای توده های مردم پر از رنج و عذاب طولانیست جلوگیری میکند.

در زمینه انکشاف صنایع ملی:

۱- ایجاد صنایع ملی (ثقیل و سبک) و صنعتی کردن مملکت بر اساس تخنیک جدید، کلید حل همه مشکلات اقتصادی و اجتماعی کشور بشمار میرود.

۲- صنایع ثقیل که عامل عمده انکشاف سریع اقتصاددست استقلال ملی را تحکیم می بخشد. بوجود آوردن صنایع ثقیل مانند صنایع فلزسازی و ذوب آهن، پترول، گاز و برق، صنایع انجیری و ماشین سازی، کیمیاوی و استخراج معادن و همچنان احداث راه آهن و توسعه سایر خطوط مواصلات از طریق سرمایه گذاریهای دولت و تخصیص قسمت عمده قروض و کمکهای خارجی درین شقوق و تمرکز آنها بدست دولت برای خلقهای افغانستان اهمیت عظیم دارد.

۳- احداث صنایع سبک و استهلاکی بمقصد رفع حوایج عمومی و ارتقای سطح زندگی توده های وسیع مردم ضروری پنداشته میشود و سرمایه گذاری خصوصی در قسمت صنایع سبک از طریق سرمایه گذاریهای مشترک انفرادی و دولتی بصورت جداگانه یا مختلط برهنمایی دولت تشویق و حمایه میشود. دولت مسوول حمایت تمام محصولات صنعتی ملی (خصوصی و دولتی) در برابر رقابت محصولات مشابه خارجی میباشد. (بقیه در صفحه ۵)

- د دوستانه روابطو استقرار د نری د ټولو سوله دوستو ملتونو او هغو دولتونو سره چه سیاسی، اقتصادی غرضونه او استعماری مقاصد ونه لری او د افغانستان په اقتصادی، تخنیکي او فرهنگي پراختیا کبني د متساوی الحوقی همکاري او مرستی په اساس کومک کوی.

- د پرمخ تللیو هیوادونو او بین المللی مترقی جریاناتو سره چه د سولی، ملی استقلال، دموکراسی او اجتماعی ترقی غوښتونکی او د امپریالیزم په ضد وی د نیژدی او دوستانه روابطو تقویه او پراخوالی او همدا رنگه د هغو آسیایی او افریقایي او لاتینی امریکا د ملتونو سره ټینگ روابط چه خپلو بشپړو خپلواکیوته د رسیدلو له پاره مبارزه کوی.

- د بین المللی سالمو مناسباتو د برقراری په لاره کبني هڅه کول، او تیری کونکو نظامی بلاکونو، اسارت راوړونکو اقتصادی، تجارتي، سیاسی اتحادیو سره چه استعماری غرضونه ولری مخالفت.

- د جهانی جگری د مخ نیوی له پاره مجادله، د دولتونو، محافلو او ماجراجویانو د هغو حرکاتو او اعمالو سمدستی رسوایی چه د جنگ آرزو لری او د سولی له پاره خطر پیدا کوی او یا د نورو هیوادونو ملی خپلواکی، تهدید یا سلوی.

- د ملگرو ملتونو د موسسی تایید او تر بشپړ بین المللی نظارت لاندی د پوره بیوسلی کولو طرفداری.

- د زاړه او نوی استعمار او امپریالیزم پر ضد مبارزه او د نری د ټولو مترقی او آزادی بخښونکو جنبشونو ملاتړ.

دوهم: اقتصادی چاری

زمونږ هیواد ډیری طبیعی او مستعدی انسانی قوای لری چه د ودی د یوی مترقی لاری په نیولو او د دغو امکاناتو څخه په استفاده کیدی شی چه ډیر ژر د خوراک، پوشاک، مسکن، روغتیا او پوهنی د تأمین او تهیی له نظره د خلکو د ژوندانه سطحی ته په پوره اندازه لوړوالی ورکړ شی. خو څنگه چه افغانستان د اقتصادی او اجتماعی ساختمان په لحاظ د فیودالیزم (ملوک الطوایفی) تر نظام لاندی دی او د فیودالی او ماقبل فیودالی تولیدی روابط زمونږ په ټولنه باندي تسلط لری، لوی محترک او کمپرادور سوداگران، فاسد بیروکراتان، امپریالیستی انحصاری کمپنی او تجار چه د هیواد په سیاسی او اقتصادی کمزوری ژوندانه باندي قاطع تأثیر لری د هیواد د خلکو د مادی او معنوی ژوندانه سطحه یی په ناوړه وضعه وروسته پاتی ساتلی او د تولیدی قوای د ودی او اقتصادی انکشاف په لاره کبني یی ستر موانع ایجاد کړی دی چه د کارگرانو، بزگرانو او نورو زیار ایستونکو خلکو د بی رحمانه استثمار او په دغو ټلو باندي د سخت ظلم موجب گرزیدلی دی.

د هیواد د اجتماعی ترقی او اقتصادی انکشاف په منظور باید دغه وضعه تغییر ومومی او د زرو ظالمانه روابطو پر خای د ملی اقتصاد نوی سیستم (د نویو او عادلانه روابطو پر بنسټ) د ټولنی د مادی نعماتو د تولیدوونکو یعنی د خلکو د زیار ایستونکو ټلو د گټو پر اساس منځ ته راشی. له دی امله هغه څه چه د افغانستان د خلکو د مادی او معنوی تکامل د دورنما لپاره تاریخی او قاطع اهمیت لری د اقتصادی ودی د یوی داسی لاری تعقیب دی چه د اقتصادیاتو او فرهنگ چټکه اعتلاء تأمین او افغانستان په صنعتی هیواد بدل کړی شی او د هغه د پرله پسې پیړیو د وروسته پاتی والی د یوه نسل د ژوندانه په دوره کبني په ډیره چټکی سره جبران کړی او په ډیره وده وکړی.

په دی منظور ضروری ده چه د بشری او ملی ستری وظیفی په عنوان ټولی ترقی غوښتونکی دموکراتیکی قوای او وطنپرستان، کارگران، بزگران، کاسبان، مترقی منورین، کوچنی مالکین او متوسط مالکین د ملی سرمایه لرونکو په اتحاد په یوه متحده ملی جبهه کبني، ملی دموکراسی حکومت تشکیل کړی او د غیر سرمایه داری د ودی له لاری لاندی اقتصادی سیاست دفاع او په هغه عمل وکړی:

۱- دولتی پلان سره سم د ملی اقتصاد چټکه وده او د دولتی سکتور زیاته پراختیا او تحکیم.

د ملی دموکراسی د بنسټ مادی او فنی ساختمان د دولتی پلان گذاری د سیستم پر له پسې انکشاف او د ملی اقتصاد یوه مترقی اداره ایجابوی، له دولتی پلان سره سم د دغی اداری اساسی وظیفه داده:

- د خلکو له اړتیا سره سم د تولید او لگښت تنظیم، د ټولو دولتی او خصوصی موسسو او اشخاصو د بی خایه او غیر اقتصادی لگښتونو مخ نیوی او کنترول، د تولیدی وسایلو، سامان او موادو موثر استعمال (پاتی په پنځم مخ کبني)

(د څلورم مخ پاتی)

(بقیه صفحه ۴)

د (خلک) دموکراتیک...

د هیواد د طبیعی ذخیرو او مالی منابعو څخه چه د ټولو خلکو شتمنی گټله کیری سمه استفاده او د انسانی قوتونو تجهیز.

د اقتصادی دولتی سکتور چه د نوی استعمار، فیوډالیزم او امپریالیزم پر ضد مترقی خصوصیت لری د اقتصادی خپلواکی د تحکیم له پاره یوه وسله او د زیار ایستونکو خلکو د ژوندانه د سطحی د لوړولو او د دموکراسی د پراختیا لپاره یوه اده ده.

په افغانستان کینی چه کاپیټالیستی (سرمایه داری) روابط او مناسبات لا په نطفه کینی دی د اقتصاد د دولتی سکتور پراختیا او تحکیم د خلکو به گټه دی او د سرمایه داری د ودی د لاری د تعقیب چه د خلکو لپاره اوږده رنځونه او عذابونه لری مخه نیسی.

د ملی صنایعو د انکشاف په زمینه کینی:

د ملی (درو او سپکو) صنایعو ایجاد او د نوی تخنیک پر اساس د هیواد صنعتی کول د ټولو اقتصادی او اجتماعی مشکلاتو د حل کلی شمیرله کیری.

۲ - درانده صنایع چه د اقتصاد چټک انکشاف ستر عامل دی ملی استقلال ته استحکام بخینی.

د درنو صنایعو مینځ ته راوړل لکه د فلز جوړولو صنایع، کیمیاوی صنایع، د کانو استخراج همدا رنگه د اوسپنی د لارو جوړول او د نورو موصلاتو کرینو پراختیا چه د دولت د سرمایه گذاریو له لاری وی او دغو ځانگوته د خارجی مرستو او پورونو د لویی برخی تخصیص او د هغو ټولو تمرکز د دولت په لاس کینی د افغانستان د خلکو لپاره ستر اهمیت لری.

۳ - د عمومی اړتیاو د رفع کولو او د خلکو د سترو ډلو د ژوندانه سطحی د لوړولو په مقصد د استهلاکی او سپکو صنایعو احداث ضروری گڼل کیری، د سپکو صنایعو په برخه کینی د انفرادی او دولتی گډی سرمایه گذاری له لاری خصوصی سرمایه گذاری په گوښی یا مختلط صورت د دولت تر لاسونه لاندی تشویق او حمایه کیری. دولت مسوول دی چه د خارجی مشابهو محصولاتو د رقابت په مقابل کینی ملی صنعتی (خصوصی او دولتی) محصولات حمایه کړی.

۴ - د کوپراتیفونو د ایجاد له لاری د لاسی صنایعو حمایه، د اوږدی مودی او لږی گټی د کریدتونو په ورکولو د پشه وړانو او کاسبانو سره مرسته کول.

د کرهڼی د انکشاف او د ځمکو د اصلاحاتو په زمینه کینی:

د افغانستان ولس هرکال مخ په زیاتوالی دی او د کرهڼی تولیدات له دغی ودی سره انډول نلری.

د زراعتی موادو د لږوالی په مورد کینی دائمی بحران، د دهقانی ژوند وروسته پاتی والی او د بزگرو د سترو ډلو استعمار د ورځی له تودو مسایلو څخه دی.

ددی وضعی ستر او اساسی علت د منځنیو پیړیو د وروسته پاتی زراعتی تولید د طرز تسلط او فیوډالی زاړه تولیدی روابط دی چه له یوی خوا د افغانستان د خلکو د استهلاکی اړتیاو په تأمینولو قادر نه دی او له بلی خوا ورځ په ورځ د ملاک او بزگر تر منځ تضاد ته لا شدت ورکوی.

د هیواد د اقتصادی او اجتماعی ترقی، د دموکراسی د تعمیم او د زراعتی تولیدی قواو د انکشاف لپاره د ځمکو د دموکراتیکو اصلاحاتو د اجرا له لاری د اوسنیو زراعتی زرو تولیدی مناسباتو له منځه وړل ضروری شرط دی.

ملی دموکراسی حکومت د ځمکو د اساسی دموکراتیکو اصلاحاتو د سر ته رسولو په منظور د ژورو علمی کتنو او مطالعاتو پر اساس د لاندنیو کلی اصولو اجراء عملی کوی:

۵ - د اجتماعی عدالت پر بنسټ د افغانستان د بی ځمکو او لږ ځمکو بزگرانو په گټه د ټولو بزگرانو په گډون د ځمکو د اساسی اصلاحاتو اجراء او د دموکراتیکو مترقی قوانینو وضع چه ټول فیوډالی نظامات او مؤسسی ملغی کړی، د زیار استونکو بزگرانو استعمار او فقر له ریښی محو کړی او د هیواد د زراعتی محصولاتو سطحه په پراخه اندازه زیاته کړی.

۶ - د متوسطو او لږ ځمکو لرونکو بزگرانو حمایه او مرسته او د دوی د مالکیت تضمین، څو په صحیح او پوره ډول له خپلو ځمکو څخه گټه واخلي او اقتصادی او کلتوری ژوند سطحه ئی لوړه شی.

۷ - د متوسطو او ورو ځمکه لرونکو، اجاره اخیستونکو او هغو بزگرانو چه د نورو ځمکی په دهقانی (کشتمندی) نیسی له گرو، قرضداری، عوارضو، بیگاریو د بنارونو او کلیوالو د سودخورو او ملاکانو او له نورو فیوډالی تکالیفو څخه د فوری خلاصون لپاره دموکراتیک قوانین او مقررات ټاکل کیری او ژر تر ژره د تطبیق ډگر ته را ایستل کیری، دغه قوانین او مقررات د اجاره داری او بزگری روابط او مناسبات د بی ځمکو او لږ ځمکو بزگرانو په گټه د فیوالی زرو مناسباتو د ورکولو په مقصد له بیخه اصلاح کوی. (پاتی په شپږم مخ کی)

مرام دموکراتیک ...

۴ - حمایه صنایع دستی و کمک با اهل حرفه و پیشه وړان بوسیله اعطای کریدتهای کم ربح طویل الممدت از راه ایجاد کوپراتیفا.

در زمینه انکشاف زراعت و اصلاحات ارضی:

نفوس افغانستان هر سال رو بافزایش است و تولیدات زراعتی با این رشد هم آهنگی ندارد. بحران دایمی در زمینه قلت مواد زراعتی و عقب ماندگی حیات دهقانی، استثمار توده های عظیم دهقانان از جمله مسایل حاد روز است.

علت عمده و اساسی این وضع تسلط طرز تولید زراعتی عقیمانده قرون وسطایی و روابط تولیدی کهنه فیوډالی است که از طرفی قادر بتأمین نیازمندیهای استهلاکی مردم افغانستان نیست و از طرف دیگر روز بروز تضاد بین ملاک و دهقانان را تشدید میکند.

برای ترقی اقتصادی و اجتماعی کشور و تعمیم دموکراسی و انکشاف قواي تولیدی زراعتی، حذف مناسبات تولیدی کهنه زراعتی موجود از طریق اجرای اصلاحات دموکراتیک ارضی شرط ضروریست.

بمنظور انجام اصلاحات اساسی و دموکراتیک ارضی حکومت دموکراسی ملی ایفای اصول کلی ذیل را بر اساس مطالعات دقیق علمی مورد عمل قرار میدهد:

۵ - اجرای اصلاح اساسی ارضی بر مبنای عدالت اجتماعی و با اشتراک همه دهقانان و بنفع مستقیم دهقانان کم زمین و بی زمین (بزرگان) افغانستان و وضع قوانین دموکراتیک و مترقی که جمیع نظامات و مؤسسات فیوډالی را ملغی قرار دهد، استثمار و فقر دهقانان زحمتکش را از ریشه محو سازد و سطح محصولات زراعتی کشور را بمیزان وسیع افزایش دهد.

۶ - حمایت و کمک به زمینداران خرد و متوسط و تضمین مالکیت آنان تا از زمین های خود بصورت صحیح و کامل بهره برداری کنند و سطح حیات اقتصادی و کلتوری شان بالا برود.

۷ - برای خلاصی فوری دهقانان خرد و متوسط بشمول اجاره داران و دهقانانیکه زمین را به دهقانی (کشتمندی) میگیرند از گرو، قرضداری، بیگاری و عوارض و دیگر تکالیف فیوډالی ملاکان و سود خوران شهرو ده قوانین و مقررات دموکراتیک وضع میشود و هرچه زودتر در ساحه تطبیق قرار میگیرد. این قوانین و مقررات مناسبات و روابط اجاره داری و دهقانی را بنفع دهقانان بی زمین و کم زمین بمقصد طرد مناسبات کهنه فیوډالی از ریشه اصلاح می نماید.

۸ - از زمینهای بایریکه از طریق سرمایه گذاری دولت و کمک های خارجی آباد و تحت زرع آورده میشود فارمهای بزرگ دولتی احداث و یا به دهقانان کم زمین و بی زمین و کوچیان به اساس کوپراتیفاي زراعتی توزیع میگردد.

۹ - انجام اصلاحات دموکراتیک ارضی جدا ایجاب مینماید که تا نهضت و ایجاد کوپراتیفاي فروش و خرید و تولید دهقانی در سراسر مملکت از طریق رهنمایی ها و نظارت دموکراتیک دولت و تشویق و بیداری دهقانان بوجود آید. بدینترتیب تأمین تمام تسهیلات لازم از قبیل ابزار و ماشین آلان زراعتی، میکانیزه کردن و عصری نمودن سیستم زراعتی بمقصد بالا بردن سطح حاصلدهی کار، استعمال کودکمیایوی، تنظیم قیمت عادلانه محصولات زراعتی، تهیه بازار فروش، اصلاح تخم و دفع آفات زراعتی و کمکهای علمی و فنی از طریق همکاری متقابل مؤسسات کوپراتیفاي دهقانان و دولت میسر میگردد. این امور منجمله از طریق ایجاد بانک قوی زراعتی از طرف دولت بدادن تقاوی و کریدتهای کم ربح طویل الممدت با شرایط مساعد بعمل می آید.

۱۰ - اصلاح شبکه ها و انکشاف آبیاری برای زمینهای کم آب و زمینهای بایر ذریعه حفر کاریها، چاه های عمیق، کانالها و اعمار سدها و بندها از امور مهم و اولی انکشاف زراعتی مملکت بحساب میرود.

در ساحه مالداري و حیات کوچیها:

۱۱ - بر اساس اصلاح دموکراتیک ارضی روابط کهنه ماقبل فیوډالی شبانی برای تأمین منافع و نجات چوپانان زحمتکش از ستم مالداران بزرگ بر روابط جدید تبدیل شده و بمقصد انکشاف وترنری و مالداري، تهیه و اصلاح چراگاه ها و اصلاح نسل حیوانات و دفع آفات حیوانی از طریق تاسیس کوپراتیفاي مالداري ترتیبات لازم گرفته میشود.

۱۲ - حل مسأله فوری کوچیها و حیات قبیلوی بشیوه دموکراتیک و اسکان و مراقبت کامل در تشویق و رهنمایی آنها بزنگانی زراعتی و صنعتی و بهبود حیات اجتماعی آنها امر ضروری انکشاف اقتصادی، ترقی اجتماعی و استقلال ملی کشور محسوب میگردد.

(بقیه در صفحه ۶)

د (خلک) دموکراتیک...

مرام دموکراتیک...

در ساحه اصلاح تجارت و مالیه:

یکی از عوامل ضعف اقتصادی مملکت و نفوذ استعمار جدید و امپریالیستی اینست که تجارت خارجی ما در دست عده محدودی از نمایندگان کمپنی های انحصارات خارجی و تاجران بزرگ محتکر و کمپرادور داخلی و خارجی قرار دارد. اینها در بدل صدور مواد خام، اموال و اجناس غیر ضروری و غیر اقتصادی را بمقصد منفعت جویی خویش و ارضای تفاخرات قشرهای تجمل پرست وارد نموده و در نتیجه موجب اسراف، فرار سرمایه و اسعار مملکت میگردد و هم بر شد صنایع ملی و استحکام استقلال اقتصادی لطمه سنگینی وارد میسازد. برای رفع این نقایص حکومت دموکراسی ملی از سیاست تجاری ذیل پیروی میکند:

۱۳ - توأم با سوق سرمایه تجاری در ساحه صنعت و توريد ماشین آلات بمقصد ایجاد و تقویه صنایع ملی و توسعه تولیدات داخلی و کنترل تجارت با سیاست گمرکی حمایتی و توسعه سیستم بازرسی، تجارت خارجی ملی میگردد.

۱۴ - انکشاف تجارت داخلی بمقصد استقرار بازار، توسعه و افزایش تولیدات داخلی و تثبیت قیم اموال در بازار داخلی و رفع احتیاجات عمومی از راه تنظیم تشبثات تاجران داخلی و حمایه تاجران کوچک و متوسط در مقابل تاجران بزرگ و کمپرادور.

۱۵ - امور مال و بودجوی دولتی باید بروی اصول دموکراتیک و مترقی طبق مصالح خلقهای محروم کشور بمقصد انکشاف اقتصادی و ترقی اجتماعی اصلاح گردد و بار سنگین مالیات غیرمستقیم از دوش مردم برداشته شده و به مالیات مستقیم اهمیت درجه اول داده شود و از طبقات دارا و ثروتمند بر اساس عدالت اجتماعی مالیات اخذ گردد.

سوم: امور اجتماعی

ملت آزادیخواه افغانستان ۴۷ سال قبل به استقلال سیاسی نایل آمد ولی نهضت‌های مردم آن به مقصد رفاه و ترقی اجتماعی و تأمین آزادیهای دموکراتیک بنابر عوامل ارتجاع و استبداد داخلی و توطئه و دسایس امپریالیزم بین المللی با شکست‌های توأم با قربانیهای فراوان مواجه شد. از آن تاریخ تاکنون خلقهای زحمتکش کشور یعنی کارگران، دهقانان و نورین ترقیخواه از نظر اقتصادی و اجتماعی تحت ستم و فشار طبقات حاکمه فیودالی، تجارتي و بوروکراتیک همچنان در شرایط دشواری زندگی میکنند. شاخص سطح زندگی خلقهای پر استعداد افغانستان پائین ترین سویه حیات را در قطار ملل جهان نشان میدهد و بنابر سیاستهای ارتجاعی و استبدادی کارگران و دهقانان از حق تشکیل ارگانهای نشراتی، اتحادیه ها، احزاب سیاسی و اعتصابات که سلاحهای دفاع حقوق و منافع طبقاتی، اجتماعی و فرهنگی آنان بشمار میرود محروم اند. قوانین ترقی و تکامل اجتماعی حکم میکند که باید هرچه زودتر این وضع تغییر کند و مناسبات جدید براساس تطبیق پروگرام اصلاحی ذیل بر قرار شود:

۱ - بر مبنای اصل حق کار برای تمام افراد مستعد بکار با تعیین و اخذ حد اقل دستمزد و معاش که رفع نیازمندیهای لازمی مادی و معنوی آنان را کرده بتواند کار تهیه گردد. تأمین حق کار و از بین بردن بیکاری صرف از طریق تعویض مناسبات تولیدی کهنه به مناسبات جدید که منجر بر شد سریع قوای تولیدی کشور میگردد امکان پذیر میباشد.

۲ - بمقصد تأمین مصونیت کارگران و شرایط مساعد کار و تحصیل حقوق عمومی وضع و اجرای قوانین و مقررات آتی ضروری است:

- حق استراحت از طریق اجرای ۴۲ ساعت کار در هفته برای شعب مختلف کارگران و تقلیل بازم بیشتر ساعات کار در رشته های که شرایط اجرای آن سخت و دشوار بوده و به کارگران لطمه روحی و جسمی وارد میکند. جهت تکمیل حق استراحت برقراری مرخصیهای همه ساله با استفاده از دستمزد به کارگران تأمین گردد.

- برای همه زحمتکشان در حالت پیری، بیماری و معیوبیت ناشی از حوادث کار، بیمه های صحتی و اجتماعی از طرف دولت و به حساب دولت یا مؤسسات مربوط بوجود آید.

- باید کار اطفالیکه کمتر از ۱۵ سال دارند منع قرار داده شود. و برای زحمتکشان که سن آنها بین ۱۵ و ۱۸ سال دارند روز کار تا ۴ ساعت پایان آورده شود.

- مبارزه در راه برسمیت شناختن حقوق و تطبیق قوانین که در اثر آن کارگران و تمام زحمتکشان به منظور دفاع از منافع و حقوق خود و بمقصد تربیه روحیه تشکیلاتی و از حق اعتصاب و انعقاد قرار داد دسته جمعی بهره مند شوند.

- برای حل اختلافات میان کارگران و کارفرمایان و مراقبت در اجرای صحیح قانون کار محاکم بیطرف تشکیل گردد که در آن نمایندگان کارگران اشتراک داشته باشد.

(بقیه در صفحه ۷)

۸ - په هغو شارو ځمکو کښی به چه د دولت په سرمایه گذاری او خارجی مرستو آبادیږی او د کرهڼی وړ گرځی دولتی لوی فارمونه به احداث شی او یا به د زراعتی کوپراتیفونو په اساس بی ځمکو، لږ ځمکو بزرگانو او کوچیانوته و ویشلی شی.

۹ - د ځمکو د دموکراتیکو اصلاحاتو سرته رسول په جدی توګه دا ایجابوی چه په ټول هیواد کښی د دهقانی د تولید او د پلرلو او پیردلو د کوپراتیفونو نهضت د دولت د دموکراتیکي لارښوونې او نظارت او د بزرگانو د تشویق او بیداري له لاری منځ ته راشی څو په دی ترتیب ټولی لازمی آسانتیاوی لکه: د کرهڼی ابزار او ماشین آلات، د کار د حاصل دهی د سطحی د لوړولو په مقصد د زراعتی سیستم عصری او میکانیزه کول، د کیمیاوی سری استعمال، د زراعتی محصولاتو د قیمتونو عادلانه تنظیم، د پلرلو د بازار تهیه، د تخم سمون او د زراعتی آفتونو مخ نیوی د دولت او دهقانی کوپراتیفونو د مؤسسو ترمنځ د متقابلې همکاری له لاری علمی او فنی مرستی تأمین شی. دغه چاری منجمله د دولت له خوا د قوی زراعتی بانک د ایجادولو او په مساعدو شرایطو د اوږدی مودی او لږ ګټی د کریدیتو او تقابو په ورکولو سر ته رسیږی.

۱۰ - د شارو او بی اوبو ځمکو د پاره د کاریزونو، ژورو ځاګانو او کانلونو په کیندولو او د بندونو په جوړولو، د اوبو لګولو د شبکو اصلاح او انکشاف د هیواد د کرهڼی د پرمختګ د پاره له لومړنیو او مهمو چارو څخه شمیرال کیږی.

د کوچیانو د ژوندانه او ماداری په ساحه کښی:

۱۱ - د ځمکو د دموکراتیکي اصلاح په اساس به د چوپانې، ماقیل فیودالی زاړه روابط د لویو مالدارانو له ستم څخه د زیار ایستونکو شپڼو د خلاصون او د هغو د ګټو د تأمین د پاره په نویو روابطو بدل شی، او د وترنری او مالداری د ودی په مقصد به د څړ ځایونو دتهپی او سمون، د حیواناتو د نسل د اصلاح او د حیوانی آفاتو د لیرې کولو د پاره د مالداری د کوپراتیفونو د تأسیس له لاری لازم ترتیبات و نیول شی.

۱۲ - په دموکراتیکه توګه د کوچیانو د مسألې او قبیلوی ژوند فوری حل. زراعتی او صنعتی ژوند ته د هغو د تشویق او لارښوونې پوره مراقبت او د هغوی میشته کول، د دوی د اجتماعی ژوند ښه والی د هیواد د ملی خپلواکی او اجتماعی ترقی د انکشاف یو ضروری عامل ګڼل کیږی.

د تجارت او مالی د سمون په ساحه کښی:

په هیواد کښی د اقتصادی کمزوری او نوی استعمار او امپریالیزم د نفوذ یو عامل دادی چه زمونږ خارجی تجارت د یو شمیر محدودو خارجی انحصاری کمپنیو د نمایندګانو، داخلی او خارجی لویو محتکرو او کمپرادور سوداګرو په لاس کښی دی. دوی د خامو موادو د صادرولو په بدل کښی غیر ضروری او غیر اقتصادی اجناس د خپلو ګټو او تجمل پرستو قشرونو د تفاخراتو په مقصد واردوی چه په نتیجه کښی د اسراف او د هیواد د پانګی او اسعارو د تیشتی موجب گرځی او همدا رنگه د اقتصادی استقلال او د ملی صنایعو استحکام او ودی ته درانده ضرورونه ورپیښوی. د دغو نیمګړتیاو د لیرې کولو د پاره ملی دموکراسی حکومت د لاندنی تجارتی سیابت پیروی کوی:

۱۳ - د صنعت خواته د تجاری سرمایې په لیردولو او د ملی صنایعو د تقویې او ایجاد په مقصد د ماشین آلاتو په توريد، د داخلی تولیداتو په پراخولو او د گمرکی حمایتی سیاست په واسطه د تجارت کنترل او د بازرتری سیستم د تجارت په پراختیا سره، خارجی تجارت ملی کیږی.

۱۴ - د داخلی تجارت انکشاف، د بازار د استقرار په مقصد، د داخلی تولید ډیرښت او پراختیا، په دالی بازار کښی د مالونو د بیو تثبیت او د عمومی اړتیاو د لیرې کولو د پاره د داخلی تاجرانو د تشبثاتو تنظیم، او د لویو کمپرادور تاجرانو په مقابل کښی د ورو او متوسطو تاجرانو حمایه.

۱۵ - دولتی مالی چاری او بودجه باید په دموکراتیکه او مترقی توګه او د هیواد د محرومو خلکو په ګټه د اقتصادی انکشاف او اجتماعی ترقی په مقصد اصلاح شی او د غیر مستقیمو مالیاتو دروند بار د خلکو له اوږو را ښکته کړی شی. مستقیمو مالیاتو ته لومړی درجه اهمیت ورکړشی او له شتمنو او بدایو طبقاتو څخه دي د اجتماعی عدالت په اساس مالیه واخستل شی.

دریم: اجتماعی چاری

د افغانستان آزادی غوښتونکی ملت ۴۷ کاله پخوا په خپل سیاسی استقلال بریالی شو. مگر اجتماعی هوسایی او ترقی او دموکراتیکو آزادیو د تأمین په مقصد د خلکو نهضتونه د داخلی ارتجاع او استبداد او د بین المللی امپریالیزم (پاتی په ۷ مخ کښی)

د (خلک) دموکراتیک...

مرام دموکراتیک...

د دسایسو له امله په ډیرو قربانیو بر سیره له ماتو سره مخامخ شول له هغی نیتی تر اوسه پوری د هیواد زیار ایستونکی خلک یعنی کارگران، بزرگان او ترقی غوښتونکی منورین له اقتصادی او اجتماعی نظره د فیودالی، تجاری او بروکراتیکو حاکمه طبقو تر ستم او فشار لاندی لا هماغسی په سختو شرایطو کښی ژوند کوی. د افغانستان د با استعداد زیار ایستونکو خلکو د ژوندانه د سطحی شاخص د نری د ملتونو په قطار کښی تر ټولو ټیټه سویه څرگندوی او د استبدادی او ارتجاعی سیاستونو په نتیجه کښی کارگران او دهقانان د نشراتی اورگانونو، اتحادیو، سیاسی گوندونو او اعتصابونو له تشکیل څخه چه د دوی د اجتماعی او فرهنگی حقوقو او طبقاتی گټو د ساتنی وسلی کنل کیری محروم دی. د اجتماعی ترقی او تکامل قوانین حکم کوی چه باید دغه وضعه ژر تر ژره بدلون ومومی، او د لاندنی اصلاحی پروگرام د تطبیق په اساس نوی مناسبات بر قراری:

۱ - د کار د حق اصل پر اساس دی د ټولو افرادو له پاره چه د کار استعداد لری لږ تر لږه د دومیزه مزد او معاش په ټاکلو او اخستلو سره چه مادی او معنوی لازمی اړتیاوی پی لیری کری شی کار تهیه شی. د کار د حق تأمین او د بیکاری له منځه وړل یوازی په نویو مناسباتو باندی د تولید د زرو مناسباتو د تعویض له لاری چه د هیواد د تولیدی قواو د چټکتیا موجب گرخی - امکان لری.

۲ - د کارگرانو د مصونیت او د کار د مساعدو شرایطو د تأمین او د عمومی حقوقو د تحصیل په مقصد د لاندنیو قوانینو او مقرراتو ټاکنه او اجرا ضروری ده:

۱ - د مختلفو څانگو کارگرانو له پاره په هفته کښی د ۴۲ ساعته کار د اجرا له لاری د استراحت حق، او د کار په هغو څانگو کښی چه شرایط پی سخت او گران وی او کارگرانو ته روحی او جسمی توان رسوی د کار د ساعتو لا نور هم کموالی، د استراحت د حق د بشپړ کیدو له پاره د کالنیو رخصتیو برقراری د کارگرانو د لاس مزد څخه د استفادی سره سره دی تأمین شی.

۲ - د ټولو زیار ایستونکو له پاره دی د زربنت، ناروغی او معیوبیت په حال کښی چه د کار له پینو پی نشأت کری وی د دولت له خوا، د دولت یا مربوطو مؤسسو په حساب صحی او اجتماعی بیمی منځ ته راشی.

۳ - باید د هغو کوچنیانو کار چه عمر پی تر ۱۵ کالو لږ وی منع کری شی او د هغو زیار ایستونکو له پاره چه عمر پی د ۱۵ او ۱۸ کلونو تر منځ وی باید د ورځی کار تر څلورو ساعتونو را بنکته کری شی.

۴ - د حقوقو په رسمیت پیژندنی په لاره کښی مبارزه او د هغو قوانینو تطبیق چه د هغو په وسیله کارگران او ټول زیار استونکی د خپلو حقوقو او گټو په منظور د تشکیلاتی روحی د روزنی او طبقاتی شعور د وپینولو له پاره وکولای شی په صنعتی او کارگری اتحادیو کښی سره متحد او د اعتصاب او ډله ایزو قراردونو د انعقاد له حق څخه مستفید شی.

۵ - د کارگرانو او کار فرمایانو ترمنځ د اختلافاتونو د حل او د کار د قانون د سمو اجرائتو د مراقبت له پاره دی بیطرفه محاکم چه په هغو کښی د کار گرو نماینده هم گډون ولری تشکیل شی.

۶ - په ښارونو او کلیوکی د صحی، عصری او ارزانه کورونو جوړول د ټولو محرومو طبقو او قشرونو لپاره لازم گنل کیری، همدا رنگه په ښارونو کښی د کرایه نشینو لپاره د کورونو، دکانو، او نورو ځایو د ظالمانه کرایی بنکته رواستل ډیر مهم تلقی کیری.

۷ - د افغانستان په دموکراتیک او نوی ژوند کښی افغانی ښځه د اقتصادی، اجتماعی، سیاسی او فرهنگی ژوند په ټولو چارو کښی د حقوقو له مخی له نارینه سره مساوی گټله کیری.

۸ - د ښځو د آزادی او حقوقو د تطبیق امکان په دی توگه صورت موندلی شی چه په خپله د ښځو له خوا دموکراتیکی اتحادیې تاسیس او د کار په ساحه کښی د ښځی او نر تر منځ توپیر د مساوی کار په مقابل کښی د مساوی معاش او لاسمزد سره د (۸۰) ورځو د رخصتی په ورکولو او د کوچنیانو او میندو د روغتیا د تأمین لپاره د زیرتونو، کوچنیانو ته د شورو ورکولو دځایو او وړکتونو په تاسیس، د تحصیل د حق او نورو حقوقو په ورکولو تأمین کیدای شی.

۹ - له دی امله چه د دولت اداری دستگاه د یوی دوو طبقو او ممتازو کوچنیو قشرونو د ښیگنو لپاره په کار وانه چول شی، د هیواد د ښارونو او کلیو د خلکو د سترو طبقو زیاتی ښیگنی دا ایجابوی چه دغه دستگاه د اجتماعی او علمی واقعیتونو په اساس اصلاح شی.

۱۰ - دی مقصد ته د رسیدلو لپاره د ټول اداری فساد، خود سری، بی قانونی، بی دسپلینی، رشوت، کاغذپرانی، د خلکو د کارونو د خنډولو او استبداد پر ضد د یوی فوری وظیفی په حیث مبارزه کیری.

۱۱ - دولت او موسسو د مامورینو، معلمینو، منورینو، اجیرانو او مستخدمینو د یو شرافتمندانه او ور ژوند د منځ ته راوړلو لپاره مؤثر تدابیر نیول کیری.

(پاتی په اتم مخ کښی)

۱۲ - اعمار منازل صحی و ارزان برای تمام طبقات و قشر های محروم در شهرها و دهات امر ضروری بشمار میرود، همچنان اقدام برای پایین آوردن کرایه ظالمانه منازل، دکانها و غیره برای کرایه نشینان شهرها نیز ضروری تلقی میگردد.

۱۳ - در زندگی نوین و دموکراتیک افغانستان زن افغان در کلیه شئون حیات اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی از نظر حقوق با مرد مساوی شمرده میشود و امکان تطبیق حقوق و آزادی زنان از طریق تشکیل اتحادیه های دموکراتیک از طرف خود زنان و از بین بردن تبعیض بین زن و مرد در ساحه کار بر اساس اصل دستمزد و معاش مساوی در مقابل کار مساوی، بیمه اجتماعی، حق استراحت و دادن ۸۰ روز مرخصی با معاش و دستمزد قبل و بعد از ولادت و حفظ صحت اطفال و مادران از طریق تاسیس زایشگاه ها، کودکانها و حق تعلیم و دیگر حقوق تأمین شده میتواند.

۱۴ - بمنظور اینکه دستگاه اداری دولت طبق منافع یکی دو طبقه و قشرهای ممتاز کوچک جامعه بکار برده نشود مصالح عالیه طبقات عظیم خلقهای دهات و شهرهای کشور ایجاب مینماید که این دستگاه اداری روی واقعیت های اجتماعی و علمی اصلاح گردد.

۱۵ - برای تحقق بخشیدن باین منظور بحیث وظیفه فوری علیه جمیع فساد اداری، خود سری ها و بی قانونی و بی دسپلینی، ارتشاء، شیوه های کاغذپرانی و معطلی عمدی کارهای مردم و استبداد مبارزه بعمل می آید.

۱۶ - برای تهیه زندگی شرافتمندانه و شایسته معلمان، مامورین، اجیران، مستخدمان دولت و موسسات تدابیر مؤثر اتخاذ میگردد.

۱۷ - در راه تشکیل محاکم ملی بمنظور محاکمه و مجازات اشخاص و ماموران عالیرتبه که بحقوق و آزادیهای فردی و اجتماعی خلقهای مملکت تجاوز نموده اند و ثروت و جایداد های زیاد نامشروع از اموال دولت و خلق بدست آورده اند، مجاهده میگردد.

۱۸ - بمقصد تشکیل محاکم سیاسی صالح، علنی و بیطرف و دموکراتیک و اصلاح زندانهای سیاسی با تمام حقوق سیاسی آن و همچنان برای اصلاح محابس عمومی مبارزه میگردد.

۱۹ - در راه تعدیل و تعویض تمام قوانین و مقرراتیکه ضد مصالح خلق ها و ضد دموکراتیک باشد مبارزه قانونی بعمل می آید.

۲۰ - حفظ و بهبود دایمی صحت و سلامتی تمام خلقها بصورت مجانی بعهده دولت میباشد. برای این منظور دولت موظف است که پروگرامهای علمی و وسیع صحی در زمینه وقایه مردم از امراض و تقلیل قطعی ناجوریهها و ریشه کن ساختن امراض میکروبی و ساری طرح و اجرا کند. برآوردن احتیاجات تمام اهالی شهرها و دهات و کوچیان و قبایل کشور از نظر خدمات صحی از طریق تربیت کارکنان طبی بحدود کافی و تهیه وسایل عصری باندازه لازم و توسعه مؤسسات مجانی و عمومی، ایجاد مؤسسات صحی از قبیل پولیکلینک ها، شفاخانه ها، سناتوریمها و اسپیشگاه ها و تبلیغات صحی در اطراف و اکناف مملکت ضرور است.

۲۱ - علیه ارتجاع و نشر خرافات، اعتیاد به تریاک، چرس، الکول، فحشا و دیگر مفاصد اخلاقی که معلول شرایط نامتناسب وضع اجتماعی و اقتصادی است مبارزه همه جانبه بعمل می آید.

چهارم: امور کلتوری

انتقال از مرحله عقب افتاده فیودالی بیک مرحله جدید اجتماعی مترقی مستلزم تربیت و تعلیم مترقی و عصری تمام خلقهای مملکت میباشد. طبقات حاکمه ارتجاعی فیودالی و عوامل استعماری و امپریالیستی پیوسته کوشیده اند تا در برابر توسعه و ترقی فرهنگ پسندیده ملی خلقهای کشور و انتشار کلتور مترقی و علمی جهان در داخل مملکت موانع بزرگی ایجاد کنند تا باین وسیله از تکامل اجتماعی و اقتصادی مردم بنفع خود جلوگیری بعمل آورند.

با درک این مسئله که فرهنگ و کلتور جدید افغانستان ملی، خلقی و دموکراتیک خواهد بود در راه تطبیق پروگرام اصلاحی زیر بمقصد تجدید حیات فرهنگی و انقلاب فرهنگی کشور و تکامل آن جد و جهد میشود:

۱ - تعمیم و اجرای تعلیمات اجباری همگانی و مجانی ابتدایی بزبان مادری فرزندان کشور در سرتاسر مملکت بعد از سن ۷ سالگی (پسر و دختر) بدون تبعیض.

۲ - عملی ساختن تعلیمات اجباری و مجانی متوسط بنحویکه شاگردان مبادی علوم را فرا گیرند و تعلیمات عملی در ساحه های صنایع دستی و زراعت و فن تولیدات را اخذ نمایند.

۳ - برای شاگردان تمام مناطق و خلقهای زحمتکش زمینه تعلیمات مسلکی و ثانوی و عالی و تخصص از طریق مدد معاش و لیلیه ها مهیا میشود. در زمینه توسعه پوهنتونها و مؤسسات تحقیقات علمی و کمک به دانشمندان، نویسندگان و هنرمندان، حفظ آثار تاریخی

د (خلق) دموکراتیک...

مرام دموکراتیک...

انکشاف حفریات و موزیم ها، تأسیس کتابخانه ها و توسعه روابط فرهنگی بین المللی با کشورهای صلحدوست و مترقی اقدام میشود.

۴ - جهاد عمومی علیه بیسوادی در سرتاسر کشور صورت میگیرد.

۵ - برای تربیت بدنی و ذهنی نسل جوان میدانها و کلهای سپورت، قرائت خانه ها، اطاقهای کنفرانس و حق تشکیل آزاد اتحادیه های محصلان و جوانان تعمیم میگردد.

اصول اخلاقی و معنوی از قبیل وفاداری بارمانهای صلح، دموکراسی ملی، استقلال ملی، رفاه و ترقی اجتماعی و عشق و احترام بخلقهای زحمتکش و وطن، آشتی ناپذیری با ارتجاع، استبداد و بیعدالتی، استثمار، استعمار و امپریالیزم و جنگ طلبی و دشمنان خلق و دشمنان مفاهیم مترقی ملی و جهانی بین شاگردان و محصلان و جوانان که سرمایه زوال ناپذیر و خلاق کشور اند تبلیغ و ترویج میگردد.

۶ - بمقصد انکشاف زبان پشتو و کلتورهای خلقها و اقوام مختلف مملکت و غنای فرهنگ ملی افغانستان و بمنظور ترقی و پیشرفت اقتصادی و اجتماعی خلقهای آن حصص و ولایات مملکت که عقب گذاشته شده اند تدابیر جدی و عملی اتخاذ میگردد. برای تربیه و بیداری شعور اجتماعی خلقها بسط و توسعه مطبوعات و نشرات دموکراتیک و آزادی اطلاعات، سینماها، تیاترها، نشرات مترقی رادیویی در نقاط مختلف مملکت ضروریست. هرگاه بعضی از محافل و افراد متنفذ بخواهند این وسایل تربیتی عمومی را بمنظور نشر خرافات، نفاق ملی، تقویه فیودالیزم و بسط نفوذ امپریالیزم استعمال نمایند بیدرنگ افشا خواهند شد.

در نهایت ما در حالیکه ارزشها و اهداف دموکراتیک قانون اساسی را حمایت میکنیم و درین مرحله تاریخی برای ایجاد حکومت دموکراسی ملی و تعقیب راه رشد غیر سرمایه داری بر اساس ایدئولوژی مترقی و جهان بینی علمی بشیوه مسالمت آمیز و علنی مجدانه مبارزه میکنیم هیچگاه مسؤولیتهای عظیم خود را در پیشگاه خلق نجیب افغانستان عزیز از یاد نبرده و نظر خود را از غایه نهایی و دورنمای تکامل اجتماع خویش که ساختمان یک جامعه سوسیالیستی است دور نخواهیم رفت. از تمام نیروهای ترقی خواه دموکراتیک، از تمام وطنپرستان و فرزندان صدیق وطن، از با شهامتترین مدافعان منافع خلقهای ستمکش و محروم دعوت میگردد که در صفوف جریان دموکراتیک خلق بپیوندند و در راه تطبیق این مرام مبارزه پیگیر و پرافتخار نمایند.

تعمیم او پراختیا په ټول هیواد کښی ضروری دی. که چیری ځینی ټولگی او با نفوذ افراد و غواری چه د روزنی دغه عمومی وسایل د خرافاتو د خپرونو، ملی نفاق، د فیودالیزم او امپریالیزم د نفوذ د پراختیا او تقوی په غرض په کار واچوی سمدستی به رسوا شی.

په پای کښی مونږ پداسی حال کښی چه د افغانستان د اساسی قانون د ټولو دموکراتیکو ارزښتونو او هدفونو حمایت کوو او د تاریخ پدی مرحله کښی د ملی دموکراسی حکومت د ایجاد او د غیر سرمایه داری ودی د لاری د تعقیب د پاره د مترقی ایدئولوژی او علمی جانهبښی پر اساس په مسالمت آمیزه توگه علنی مبارزه کوو، هیڅکله به د افغانستان د نجیب او زیارایستونکو خلکو په مقابل کښی خپل مسؤولیت هیر نه کوو او د خپل غایی هدف او خپلی ټولنی د راتلونکی تکامل څخه چه د یوی سوسیالیستی ټولنی جوړول دی خپل نظر ونه غروو. له ټولو دموکراتیکو ترقی غوښتونکو قوتونو، له ټولو وطنپرستانو او د هیواد له رښتینو زامنو او د محرومو ستم گالونکو خلکو د گټوله با شهامته مدافعیانو څخه بلنه کیری چه د خلک دموکراتیک جریان په صفوفو کښی ودریری او ددی لاری د تطبیق په لاره کښی پرله پسې او له ویاړه ډکه مبارزه وکری.

۶ - د هغو اشخاصو او عالی رتبه مامورینو د محاکمی او مجازاتو په مقصد چه د هیواد د خلکو په حقوقو، فردی او اجتماعی آزادیو پی تیری کړی دی او د خلکو او دولت له مالونو څخه پی ناروا او زیات ثروتونه او شتمنی په لاس راوړیدی د ملی محکمو د تشکیل په لاره کښی مجاهده کیری.

۷ - د سیاسی بیطرفو، صالحو، او دموکراتیکو محکمو تأسیس او د ټولو سیاسی حقوقو سره د سیاسی محبسونو او همدا رنگه د عمومی محبسونو د اصلاح له پاره مبارزه کیری.

۸ - د ټولو هغو قوانینو او مقرراتو د تعدیل او تعویض په لاره کښی چه د خلکو مصالح او دموکراسی په خلاف وی قانونی مبارزه کیری.

۹ - په مجانی ډول د ټولو خلکو د روغتیا او سلامتی دایمی ساتنه او ښیگنه د دولت په غاړه ده. د دی مقصد له پاره دولت مکلف دی چه له ناروغیو څخه د خلکو د ساتنی او د ناروغیو د قطعی کمولو او د مکروبی او ساری ناروغیو د بیخی له منځ وړلو په ساحه کښی عملی او پراخ پروگرامونه طرح او تطبیق کړی. همدا رنگه د صحتی خدماتو له مخی د هیواد د ټولو کلیو او ښارونو د خلکو او کوچنیانو او قبایلو احتیاجونو پوره کول دا ایجابوی چه طبی کارکونکی او عصری وسایل به کافی او لازمه اندازه تربیه او تهیه شی او مجانی، عمومی پراخی او صحتی مؤسسی لکه صحتی کلینیکونه، روغتونونه، زیرتونونه او سناتوریمونه د هیواد په هرگوت... کښی ایجاد او صحتی تبلیغات ضروری دی.

۱۰ - د ارتجاع، خرافات خپرونو، د تریاکو، چرسو، او الکولو د اعتیاد... او ټولو اخلاقی مفاسدو په ضد چه د اجتماعی او اقتصادی ناورو شرایطو محصول دی ټول اړخیزه مبارزه کیری.

څلوم: کلتوری چاری

له فیودالو وروسته پاتی مرحلی څخه یوی نوی اجتماعی مترقی مرحلی ته انتقال د هیواد د ټولو خلکو د مترقی او عصری ښوونی ایجابوی. فیودالی ارتجعی حاکمو طبقاتو او استعماری او امپریالیستی عواملو تل هڅه کړی ده چه د هیواد د خلکو د ملی او مترقی منلی فرهنگ او د جهانی علمی او مترقی کلتورو پراختیا او پرمختگ په لاره کښی د ننه په هیواد کښی لوی موانع ایجاد کړی او په دی توگه د خپلو گټو د ساتلو لپاره د خلکو د اجتماعی او اقتصادی تکامل مخه ونیسی.

ددی مسالی په پوهیدلو سره چه د افغانستان نوی کلتور او فرهنگ به ملی، خلقی او دموکراتیک وی د هیواد د ژوندانه د تجدید کلتوری انقلاب له تکامل په مقصد د لاندی اصلاحی پروگرام د تطبیق په لاره کښی هڅه او کوشش کیری:

۱ - په ټول هیواد کښی د (۷) کلنی څخه وروسته (د نر او ښخی له پاره) بی له توپیره هر چاته په مورنی ژبه د ابتدایی او مجانی، عمومی، اجباری تعلیماتو تطبیق.

۲ - د منحنی تعلیماتو په اجباری او مجانی توگه داسی عملی کول چه شاگردان د علومو میدادی زده او د کرهڼی، لاسی صنایعو او تولیداتو په فنونو کښی عملی تعلیمات حاصل کړی.

۳ - د ټولو منطقو شاگردانو او زیار ایستونکو خلکو ته د لیلیو او مدد معاش له لاری د مسلکی، ټانوی، عالی او تخصصی تعلیماتو زمینه برابریری. د پوهنتونونو او عملی څیړنو د مؤسساتو پراختیا - پوهانو، لیکوالو او هنرمندانو سره د مرستی - د تاریخی آثارو د ساتنی، حفریاتو او موزیمونو د انکشاف، د کتابخانو تأسیس او له سوله دوستو هیوادو او مترقی هیوادونو سره د بین المللی فرهنگی روابطو د پراختیا لپاره لازم اقدامات صورت نیسی.

۴ - په ټول هیواد کښی د بیسوادی په ضد عمومی جهاد صورت مومی.

۵ - د نوی نسل د بدنی او ذهنی روزنی په مقصد میدانونه او د سپورت کلوبونه، قرائت خانی او د کنفرانس خونی د محصلانو او جوانانو د اتحادیو د آزادو د تشکیل حق تأمین کیری.

اخلاقی او معنوی اصول لکه: د سولی، دموکراسی، ملی خپلواکی، اجتماعی پرمختگ او شیکڼو له امانونو سره وفاداری - له هیواد او زیار ایستونکو سره مینه او احترام - له ارتجاع، استبداد، بی عدالتی، استثمار، امپریالیزم، جگری غوښتنی د خلکو او جهانی مترقی ملی مفاهیمو له دښمنانو سره نه پخلاکیدل، ... د شاگردانو، محصلینو او جوانانو ترمنځ - چه د هیواد نه زوالیدونکی او خلاقه پانگه ده - تبلیغ او ترویج شی.

۶ - د افغانستان د ملی فرهنگ د غنی کولو - د هیواد د خلکو او مختلفو قومونو د ژبی او کلتور د پراختیا او د هیواد د ولایاتو د هغو سیمو د خلکو چه شاته غورزول شوی دی د اقتصادی او اجتماعی پرمختگ د پاره جدی او عملی تدابیر نیول کیری. د خلکو د روزنی او اجتماعی شعور د راوینسولو د پاره د مطبوعاتو او نشراتو دموکراتیکو خپرونو، د اطلاعاتو آزادی، سینماگانو، تیاترونو او رادیویی مترقی خپرونو

اشتراک	خلق
مرکز: سالانه ۱۰۰ - افغانی	فعالاً هفته یکبار نشر می شود
ولایات: سالانه ۱۲۰ - افغانی	صاحب امتیاز: نورمحمد (تره کی)
خارج کشور: سالانه ۱۰ - دالر	مدیر مسؤل: م. حسن (بارق شفیع)
قیمت یک شماره ۲ - افغانی	آدرس: حصه اول میوند و اب
	(مقابل سینمای پامیر)

مطبعة دولتی

تایپ ویرایش جدید: قاسم آسمایی